

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 24. november 2023
(OR. en)

15924/23

LIMITE

EPPO 46
COPEN 413
FIN 1229
GAF 40
CSC 541

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Euroopa Prokuratuur – Uuring Euroopa Prokuratuuri toimimise kohta – Suhted liikmesriikide asutustega

Delegatsioonidele edastatakse lisas eesistujariigi märkus eespool nimetatud teemal.

Sissejuhatus

Pärast nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määruse (EL) 2017/1939 (millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel) vastuvõtmist alustas Euroopa Prokuratuur 1. juunil 2021 oma operatiivtegevust.

Määruse artikli 119 lõikes 1 on sätestatud, et komisjon tellib määruse rakendamise ja mõju ning Euroopa Prokuratuuri ja selle töökorralduse tulemuslikkuse ja tõhususe hindamise. Artikli 119 lõikes 2 on lisaks sellele sätestatud, et komisjon esitab seadusandlikud ettepanekud, kui ta leiab, et Euroopa Prokuratuuri asutamiseks ning tema ülesannete või tema tegevuses kasutatavate menetluste kehtestamiseks, sealhulgas seoses piiriüleste uurimistega, on vaja täiendavaid või üksikasjalikumaid norme. Hindamisaruanne määruse rakendamise ja mõju kohta tuleb esitada hiljemalt 1. juuniks 2026, viis aastat pärast Euroopa Prokuratuuri operatiivtegevuse algust.

Kriminaalasjades tehtava politsei- ja õigusalase koostöö kooskõlastuskomitee (CATS) mitteametlikul koosolekul, mis toimus 8. septembril 2023 Madridis, vahetasid osalejad arvamusi liikmesriikide kohtusüsteemide ja Euroopa Prokuratuuri vahelise koostöö üle.

CATSi 17. novembri 2023. aasta koosolekul paluti komisjonil tutvustada 2022. aastal tellitud Euroopa Prokuratuuri määrust käsitleva uuringu peamisi tulemusi. Uuring ise edastati pärast nimetatud koosolekut. Komisjon rõhutas, et uuringu järeldused ei kajasta ilmtingimata komisjoni arvamust ning need ei asenda määruse artiklil 119 põhinevat hindamisaruannet, kuigi neid kasutatakse selle koostamisel.

Uuringu esialgset fookust – tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide riiklike õigusaktide koostõla Euroopa Prokuratuuri määrusega – on laiendatud, et hõlmata mõningaid küsimusi, mis on seotud määruse tekstis nõutud Euroopa Prokuratuuri tegevuse tõhususe ja tulemuslikkusega, olenemata sellest, kuidas liikmesriigid määrust rakendavad. Mis puudutab metoodikat, siis järgiti kahte erinevat lähenemisviisi. Riiklike õigusaktide hindamiseks kogus uuringu läbiviija 22 osalevalt liikmesriigilt andmeid ning teda toetas seejuures riiklike õiguseksperptide rühm, kes küsitles ka iga osaleva liikmesriigi Euroopa prokuröri või Euroopa delegaatprokuröri. Liikmesriikide õiguseksperdid koostasid vastavustabelid ja riiklikud koondaruanded, mis annavad ülevaate riiklikust õigusraamistikust ja selle koostõlast määrusega. Selleks et hinnata määruse enda tõhususega seotud küsimusi, analüüsis uuringu läbiviija dokumente ja küsitles Euroopa Prokuratuuri töötajaid keskasutuses ja detsentraliseeritud tasandil. Uuringus keskendutakse mõningatele Euroopa Prokuratuuri määruse sätetele, analüüsides ühelt poolt riiklike õigusakte ja teiselt poolt määruse endaga seotud küsimusi. Mis puudutab riiklike õigusaktide koostõla Euroopa Prokuratuuri määrusega, siis leiti et peamised murettekitavad valdkonnad on eeluurimiskohtunike ja muude riiklike asutuste roll Euroopa Prokuratuuri uurimistes, Euroopa Prokuratuuri sõltumatus, teabe esitamine, registreerimine ja kontrollimine ning pädevuskonfliktide lahendamine. Määruse enda tekstiga seotud küsimuste puhul on peamised murettekitavad valdkonnad Euroopa Prokuratuuri sisuline pädevus, Euroopa Prokuratuuri evokatsiooniõigus, piiriülesed uurimised ja Euroopa Prokuratuuri sõltumatuse laiem analüüs.

Uuringus leitakse, et riiklikud õigusaktid ei pruugi mitmes osalevas liikmesriigis olla määrusega täielikult kooskõlas, mis võib takistada Euroopa Prokuratuuri oma ülesannete nõuetekohasel täitmisel. Neist järeldustest lähtuvalt märkis komisjon, et teeb liikmesriikidega kahepoolset koostööd, et täiendavalt arutada võimalikke puuduliku kooskõla küsimusi ja nende lahendamise viise.

Kõnealune uuring väärib täiendavat arutelu nõukogu ettevalmistavates organites.

Uuringu taustal on eesistujariik vahepeal jõudnud arusaamisele, et on kasulik teha kokkuvõtte Euroopa Prokuratuuri operatiivtegevuse esimesest kahest ja poolest aastast ning analüüsida seni saadud kogemusi, eelkõige Euroopa Prokuratuuri ja riiklike ametiasutuste vaheliste suhete osas. Need suhted on väga olulised Euroopa Prokuratuuri sujuvaks toimimiseks. Need puudutavad selliseid küsimusi nagu piisavad vahendid, spetsialiseerunud uurijate kättesaadavus, teabeedastuskanalid ja aruandlus, pädevuste jaotus jne. Enamik neist aspektidest leiab käsitlemist Euroopa Prokuratuuri määruses, kuid nüüd on meil ka kogemusi selles osas, kuidas määrust rakendatakse ja millised on väljakutsed.

Küsimus ministritele

Eeltoodut arvesse võttes palutakse ministritel esitada oma seisukohad oma riiklike ametiasutuste ja Euroopa Prokuratuuri vaheliste suhete kohta, osutades võimalikele raskustele või puudustele, mis on ilmnenud pärast Euroopa Prokuratuuri tegevuse alustamist, ning võimalikele parandamist vajavatele valdkondadele.